

4722.

Räisälä

E s i n e e t ,

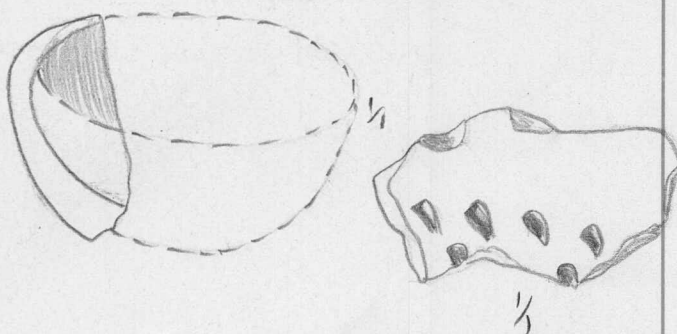
jotka J. Ailio on talteenottanut heinäkuussa 1906 Karjalaan tekemältään matkalta.

4722:

Räisälä
Papinkangas

1-16. Kaivauslöytöjä kivi-kautiselta asuinpaikalta, Räisälän Isonpappilan maalta Papinkankaalta, Nasarlahti nimisestä Vuoksen perukasta n. 1/2 km S W, isolta maantieltä Alhotojan taloihin menevän sivutien varrella. Löytöpaikka, jolta Th. Schwindtin kautta on 1905 tullut runsaasti kaivauslöytöjä (H.M. 4577) on hietainen soranottoon suureksi osaksi käytetty harjunrinne. Alin löytöraja on n. 25, 4 m. y. m. ja paikan maantieteelliset suhteet ovat aiemmin, vielä Vuoksen viimeisen laskun edellä (1857), olleet suuresti eroavat nykyisistä. - Ks. J. Ailion kertomusta top. arkistossa kartanaihelmineen ja "Die steinzeitlichen Wohnplatzfunde in Finland", kertomus n:o 167.

1. Saviastianpalasia, lähes parikymmentä kappaletta, niiden joukossa pari reunapalasta kahdesta eri astiasta, joista toinen on ollut koristamaton ja pieni, n. 5 cm läpimittainen parin senttimetrin korkuinen kuppi. Muissa esiyytään koristeaiheina, kuoppia, kampa-aihe ja pilkkumainen koristeaihe.

4722.
Räisälä
Papinkangas.

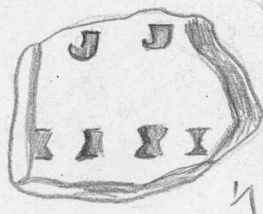
N:o 1 kaivettu I linjan 1:seltä
ja 2:selta ruudulta (ks. kartanai-
helmaa sorahaudasta top. arkistossa).

2. Saviastianpalasia n. 50 kpl, niiden jou-
kossa 4 reunapalasta yhtämonesta eri as-
tiasta (yksi samallaisesta pienestä kupis-
ta kuin edellisessä numerossa mainittu).
Koristeaiheet: kuoppia, kampakoriste - vii-
memainittu esim. isoimmassa palasessa niin
hienohampahallinen, että sen voi pitää
suorastaan viivana- iso pilkku- eli kol-
miokoriste y. m. painanteita, tavallisilla
tavoilla järjestettyinä.

N:o 2 kaivettu I linjan 3:nel-
ta ja 4:neltä ruudulta.

3. Saviastianpalasia n. 30 kpl., niissä 1
reunapalanen (muuten on näissä palasia sa-
moista astioista kuin edellisiltä ruuduil-
ta on löytynyt). Koristeista on huomau-
tettava kaulauurre mainitussa reunapalases-
sa, sama aihe kuin ylempänä oleva kuva
d), kolmiopainanne y. m.

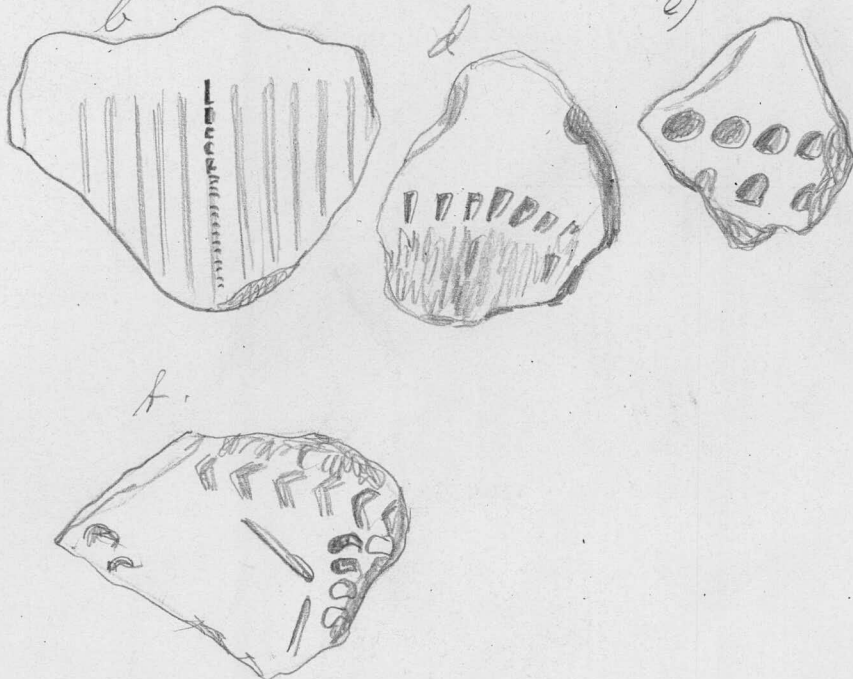
4722.

Räisälä

Papinkangas

N:o 3 I:sen linjan 5:neltä ja 6:nelta
kaivausruudulta.

4. Saviastianpalasia n. 90 kpl., niiden joukossa reunapalasia 6 eri astiasta. Lisäksi pieni hioinkiven palanen hietakiveä ja isketty vuorilajisirpale. Niin savi kuin astiamuoto sekä koristelu ovat yleensä tavallisen laatuksia. Viimemainitun suhteen on huomautettava kuitenkin hienosta kampa-aiheesta, joka moninaisesti sommiteltuina kuosina täyttää ainakin erään astianpintaa, (kuva) nähtävästi ilman tavallisia kuoppaihteita, ja muistuttaa suuresti koristelua Ruotsin paasiarkuista tavatuksaa saviastioissa (vrt. esim. Montelins, Kulturgeschi Schwedens, s. 18, kuv. 11). Muun tavallisesta poikkeava kampa-aihe on piirrettynä alempana kuvassa b). Kampa-aiheista suorastaan eroava, pitkäkkään, karkean, epätasaisen viivan kaltainen aihe esiyyt sa- viastiankappaleessa kuv. c), lieneekö sitte ohuen luun taipuulastun päällä painettu. Muita harvinaisia painettuja aiheita näyttävät kuvat d-f).

Valokuvia.

4722.

Räisälä

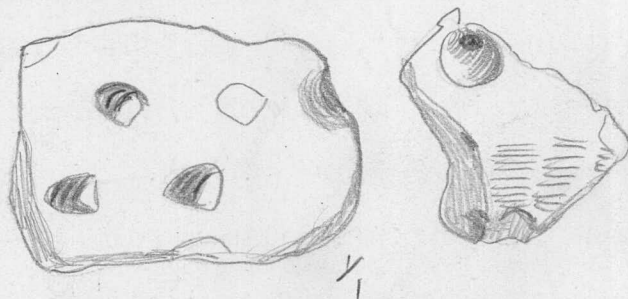
Papinkangas

N:o 4:n löydöt ovat I:sen kaivauslinjan 7:ltä ruudulta.

5. Saviastianpalasia n. 55 kpl., yleensä tavallisenlaatuisia ilman erikoista huomattavaa, ainakin 2:sta astiasta.

Löydetyt I:sen kaivauslinjan 7:neltä ruudulta.

6. Saviastianpalasia lähes 50 kappaletta, niissä reunapalasia 5 eri astiasta. Koristeista on huomattava lyhyt, 4-osainen kampa-aihe ja viiva, joka kuitenkin näyttää olevan aivan samoin kuin kampa-aihekin painettu (ei vedetty) ja lisäksi hyvin hienohampahainen, ynnä pari muuta epätavallista aihetta (piirretty). - Samaan numeroon kuuluu 2 hioinkiven pientä palasta hietakiveä.

Löydetyt II:sen kaivauslinjan 1:selta ja 2:selta ruudulta.

7. Saviastianpalasia n. 65 kpl., niiden joukossa reunapalasia ainakin 5 eri astiasta, yleensä tavallisen kaltaisia.- Yksi piinsirpale.

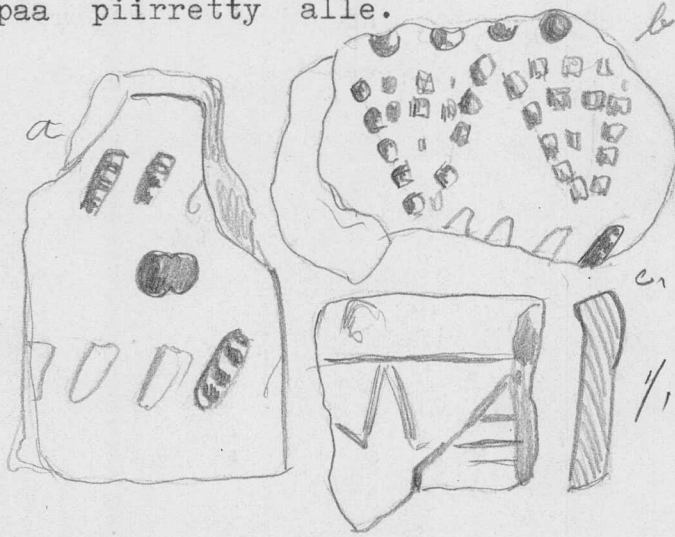
Löydetyt II:sen linjan 3:nelta ja 4:neltä ruudulta.

4722.

Räisälä
Papinkangas

8. Saviastianpalasia n. 75 kpl., niiden joukossa reunapalasia 3 eri astiasta, muita vähintään yhtä monesta astiasta lisäksi, koristeet tavallisenlaatuisia, pari erikoisempaa piirretty alle.

N:o 8:n löydöt ovat II:sen kaivauslinjan 5:neltä ja 6:nelta ruudulta.

9. Isohko hiokinkiven kappale, kummaltakin puolen kulutettu, hietakiveä, toinen ohuen ja pienen latiskan puolikas, myöskin hiottu ja hietakiveä, 1 isketty kvartsin 1 piinpalanen, 5 saviastianpalasta (1 reunapala).

Näiden löytömuistiinpano on hukunut, mutta luultavasti ovat ne löytyneet III:n linjan I:sen (ja 2:sen) ruudun vaiheilta.

10. Hiiliä liesikuopasta III:n linjan 5:nen ja 6:nen ruudun rajalta.

11. Saviastianpalasia n. 65 kpl., niiden joukossa reunapalasia 4 eri astiasta, koristeiltaan y. m. yleensä edellisten kaltaisia.

4722.

Räisälä

Papinkangas.

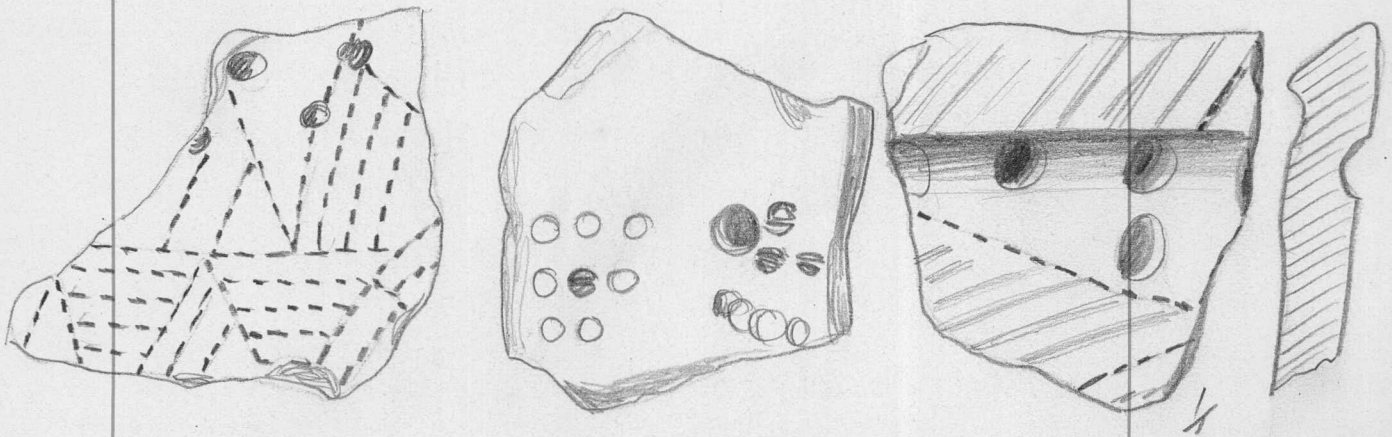
Kaivettu III:n linjan 3:nelta
ja 4:nelta ruudulta.

12. Saviastianpalasia n. 70 kpl., niiden joukossa reunapalasia 5 eri astiasta ja 1 iso kappale läheltä pohjaa, koristeiltaan y. m. yleensä kaikki edellisten kaltaisia, paitsi viereen kuvattua, joka on kynnellä ja nauhamaisesti koristettu, ollen siten aivan erikoinen laadultaan. - Lisäksi rapaunut kivenliuskare.

Kaivettu III:n linjan 5:nelta
ja 6:nelta ruudulta.

bank
"Die stein-
zeitl. Wohn-
platzfunde in
Finl.", kuv.
73.

13. Saviastianpalasia n. 65 kpl., niiden joukossa reunapalasia 5 eri astiasta, koristeiltaan y. m. edellisten kaltaisia, paitsi joitakin erikoisia muotoja (ks. piirroksia tässä). Yksi palanen osottaa selvästi astian valmistustapaa savirenkaita päällekkäin asettamalla.

N:o 13 kaivettu I, II ja III:n linjan 8:silta ruuduilta.

14. Saviastianpalasia lähes 60 kpl., suureksi osaksi pieniä murenia, niiden joukossa reunapalasia 4-5 eri astiasta, (osaksi

4722.

Räisälä
Papinkangas

ainakin samoista kuin edellisiltä ruuduilta), koristeiltaan y. m. yleensä tavallisen kaltaisia, piinpalanen.

Kaivettu samoilta ruuduilta kuin n:o 13.

15. Saviastianpalasia parikymmentä, reunapalasia 2 eri astiasta, kaikki laadultaan ja koristeiltaan tavallisia (huom. hyvin hieno kampa-aihe !)

Muun työmiehistä hiukan kaivamalla löytänyt laakeasta 2,5 x 3 m laajuisesta hauturasta kaivausalueen lounaispuolelta, tien vierestä sen N.W. puolelta.

16. Saviastianpalasia n. 15, niissä reunapalasia 3 eri astiasta, tavallisen laatuksia. Löydetty Papinkankaan hietakuopasta yleensä.

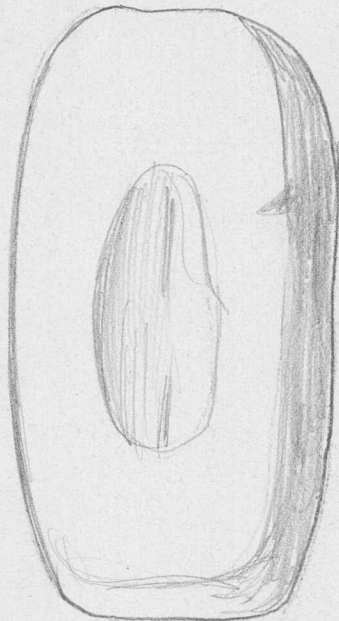
17. Tuluskivi valkeata kvartsiittia, kuuluva n.s. "soikeiden tuluskivien" joukkoon mutta siihen muunnosmuotoon, joka etupuolelta katsoen lähenee hiukan kaarevareunaista ja pyöreäkulmaista suorakaidetta (tällaisia on ennen Suomesta löytynyt vain noin puolitusinaa: Uudeltamaalta, Hämeestä ja Pohjanmaalta, ks. Hackman, Eisenzeit, T. 14:7, ja johtunevat nämät puheenaolevien tuluskivien loppuajoilta, ehkä 400-luvulta j. Kr.) - Kivi on reunoiltakin isketty sekä kummaltakin leveältä sivulta verrattaen laajalta alalta kulutettu, aluksi

4722.

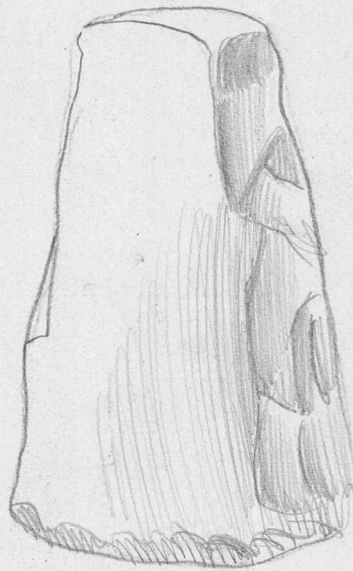
Räisälä
Metsäpirtti.

iskemällä mutta lopuksi mahdollisesti kaaputtamalla (taikauksiin ? ollut löydettyessä sellainen kuin nyt) Mitat 83, 42,5, 24 mm.

Saatu torppari Mart Laulajaiselta Taipaleen kylästä Vuoksen suulta, löydetty Taipaleenjoen paltteesta Martin asunnosta Laatokkaan päin, suuren petäjän kohdalta (huom. että Taipaleenjoki on syntynyt vasta v. 1818).

: 17.

: 18.

18. Tasataltta, harmaa ja pienenlainen, latteahko, vain kummaltakin lappeelta ja kannalta hiottu, reunoilta iskennän jäljillä, terältä murtunut, eruptiivin näköistä tiivistä vuorilajia, mitoilta 74, 43,5, 17,5 mm.

Ostettu Aleksandra Prohmolta Vaske-
lan kylästä, Laurilan talosta (huom.
kylä on ennen Suvannon laskua ol-
lut aivan veden partaalla).

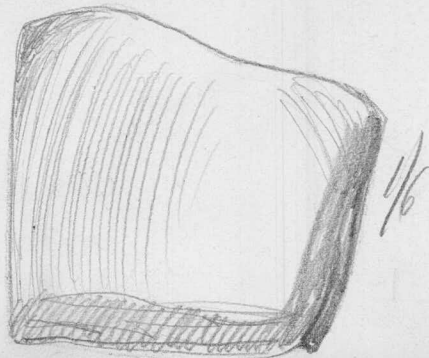
4722.
Metsäpirtti

19. Kiviesineen kappale, myöhemmin lujasti kaaputettu nähtävästi taikauksia varten, tummaa tiivistä vuorilajia, 49, 32,5, 25 mm.

Saatu Vaskelan kylästä, Ripakkalan talosta, Notaljia Petrovalta.

20. Ison hiomakivilaa'an osa, yhdeltä reunalta lohjennut, kummaltakin puolen laakeasti notkolle kulunut, toisen puolen sanotaan löydettyä olleen "jotenkin niinkuin nytkin", mutta toiseen puoleen on hiottu rautalapioita ja kirveitä, vuorilaji on punertavaa hietakiveä, mitat noin 295, 245, 75 mm.

Ostettu Aleksander Paulovilta Laurilan talon pojalta Vaskelan kylästä ja saattaa olla alkuaan kivikaudelta, osottaen siten 2 edellisen ynnä paikalta ennen saatujen löytöjen keralla kivik. asuinpaikkaa. Kirjoittaja ei kuitenkaan kylän pelloissa, kiviaidoissa, perunakuoppain laidoissa y. m. saattanut keksiä mitään tätä todistavia löytöjä, eikä mainittujen esineiden löytöpaikoistakaan ollut mitään tietoja saatavissa. - Lisäksi näytettiin kylässä muuanta pitkäkästä, isoa ja kokonaista hiomalaakaa, mutta se oli kummaltakin puolen nykyään niin kulutettu, ettei sen kivikautisuudesta saattanut mitään sanoa.

4722.
Metsäpirtti

21. Värttinänpyörä, pieni, pyöreä ja ohut, tummaa savikiilleliusketta, 39, 33 ja 5 mm, epämääräiseltä ajalta.

Ostettu Aleksander Prohmolta Laurilan talosta Vaskelan kylästä.

Rautu

22. Tasataltta, niskalle kapeneva, lappeilta tasaisesti, reunoilta pyöreästi hiottu, terältä ja niskalta murtunut, tummaa, tiivistä ehkä eruptiivista vuorilajia, mitoitetaan 86, 40 ja 19 mm.

Saatu Marva Jäskeltä Vaskelan kylästä Metsäpirtistä, mutta löydetty Raudun pitäjän Kerpoan kylästä, Antrei Vaskelaisen talon maalta, Akkamäestä ("kylän pellon sisällä savi-kekkula, siit savee ottavat, siin oli"). - Lienee sama kylä kuin kartoissa "Keripata" "Keripaia" läh. Rautun kirkon kylää.

4723.

Kustaa Suomentähden lähetys 18/VIII
06. Verif.

1. Tasataltta, hyvin paksuniskainen. Toinen lape melkein tasainen, toinen jyrkästi terälle laskeva. Tämän lappeen yläosa hiomaton. Terä piloille nakerreltu. Suuruus 65 x 36 1/2 x 17 1/2 mm. Kulkeutunut perintökaluna. Löytöpaikka tuntematon.